مرحله‌ی دوم بیستمین المپیاد کامپیوتر کشور (بخش تستی)

۱) یک مربع بزرگ را در نظر بگیرید. در داخل آن ۱۳۸۹ پاره‌خط افقی رسم می‌کنیم به‌طوری‌که پاره‌خط‌ها هیچ تقاطع یا تماسی با یکدیگر یا با حاشیه‌ی مربع نداشته باشند. از دو سر هر پاره‌خط یک خط عمودی رسم می‌کنیم و امتداد می‌دهیم به‌طوری‌که از بالا و پایین به دو پاره‌خط دیگر یا اضلاع افقی مربع برسد. حداکثر تعداد مستطیل‌های مجزا از هم در شکل حاصل چند تاست؟ (مثلاً در شکل مقابل ۱۰ مستطیل مجزا وجود دارد).

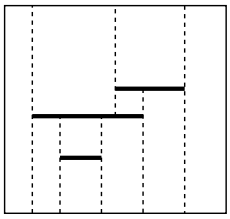

الف) ۵۵۵۶ ب) ۲۷۸۰ ج) ۵۵۵۸ د) ۴۱۶۸ ه) ۵۵۵۷

۲) ۲۰۱۰ عدد طبیعی دل‌خواه (نه لزوما متمایز) کوچک‌تر از 2^{1389} را جمع می‌زنیم و حاصل‌جمع را در مبنای دو نمایش می‌دهیم. حداکثر تعداد یک‌های حاصل‌جمع این اعداد در مبنای ۲ چندتا می‌تواند باشد؟

الف) ۱۳۸۹ ب) ۲۰۱۰ ج) ۱۳۹۹ د) ۱۳۹۶ ه) ۱۳۹۷

۳) یک مکعب $۳ \times ۳ \times ۳$ داریم که شامل ۲۷ خانه‌ی واحد ($۱ \times ۱ \times ۱$) سفید رنگ است. می‌خواهیم کم‌ترین تعداد خانه‌ی واحد را سیاه کنیم، طوری که هیچ مکعب مستطیل $۱ \times ۲ \times ۲$ (و دوران‌های آن) وجود نداشته باشد که همه‌ی خانه‌های آن سفید باشد. کم‌ترین تعداد خانه‌های سیاه لازم چند است؟

الف) ۱۲ ب) ۸ ج) ۶ د) ۷ ه) ۹

۴) در یک شبکه‌ی ۳×۳ نقطه‌ای، بین هر دو نقطه‌ی مجاور می‌توان یک پاره خط به طول ۱ رسم‌کرد (حداکثر ۱۲ پاره‌خط). یک زیرمجموعه از ۱۲ پاره‌خط را «اشباع‌شده» می‌نامیم اگر:

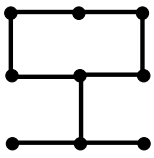

۱) با رسم پاره‌خط‌های این زیرمجموعه هیچ مربع واحدی (۱×۱) ایجاد نشود، و هم‌چنین

۲) اگر هر پاره‌خطی که در این زیرمجموعه نیست را اضافه کنیم، حداقل یک مربع ۱×۱ به وجود آید.

تعداد زیرمجموعه‌های مختلف اشباع‌شده چند تاست؟ یکی از آن‌ها در شکل دیده می‌شود.

الف) ۵۰ ب) ۳۸ ج) ۳۴ د) ۴۲ ه) ۴۶

۵) ۲۰ سکه‌ی طلا با شماره‌های ۱ تا ۲۰ داده شده که تعدادی از آن‌ها اصل و بقیه بدلی هستند ولی به لحاظ ظاهری کاملا مشابه‌اند. یک دستگاه در اختیار داریم که ۳ سکه را می‌گیرد و آن‌ها را در دو خروجی خود قرار می‌دهد، به‌طوری‌که سکه‌های اصل در یک خروجی و سکه‌های بدلی در خروجی دیگر قرار گیرند. دقت کنید که لزومی ندارد این دستگاه همیشه سکه‌های اصل را در یک خروجی مشخص قرار دهد.

حداقل با چند بار استفاده از دستگاه می‌توان هم‌واره همه‌ی سکه‌ها را برحسب نوع‌شان به دو دسته تقسیم کرد؟ توجه کنید که لازم نیست نوع هر دسته را بدانیم.

الف) ۷ ب) ۹ ج) ۱۱ د) ۸ ه) ۱۰

۶) علی یک سکه را آن‌قدر پرتاب می‌کند تا نتیجه‌ی دو پرتاب متوالی، مثل هم بیاید (هردو رو یا هردو پشت). چقدر احتمال دارد که علی بیش از ۴ بار سکه را پرتاب کند؟

الف) $\frac{1}{8}$ ب) $\frac{1}{32}$ ج) $\frac{1}{2}$ د) $\frac{1}{16}$ ه) $\frac{1}{4}$

۷) حداکثر چند مربع 3×3 را که تمام گوشه‌های آن‌ها مختصات صحیح دارد می‌توان در صفحه‌ی مختصات رسم کرد به‌طوری که هر جفت از آن‌ها حداقل در یک مربع 1×1 مشترک باشد؟ دقت کنید هیچ دو مربعی نمی‌توانند بر یکدیگر منطبق باشند.

الف) ۳ ب) ۴ ج) ۹ د) ۱۵ ه) ۱۶

۸) n سکه دور یک دایره با فواصل مساوی چیده شده اند و در ابتدای کار همه‌ی آنها به رو هستند. به‌ازای هر $i \in \{1, 2, 3, \ldots, n\}$، دقیقاً یک‌بار i سکه‌ی متوالی دل‌خواه را انتخاب می‌کنیم و همه‌ی آن ها را برمی‌گردانیم. مقدار n برابر کدام یک از گزینه‌های زیر باشد تا بتوان این n مرحله را طوری انجام داد که بعد از پایان کار، همه‌ی سکه‌ها در وضعیت اولیه (به‌رو) باشند؟

الف) ۲۰۰۹ ب) ۱۳۹۱ ج) ۲۰۱۰ د) ۱۳۸۹ ه) ۱۳۹۰

۹) ۳ کلید دو وضعیته روی دیوار یک اتاق نصب هستند. هر کلید در هر لحظه در یکی از دو وضعیت ۱ یا ۲ قرار دارد. این وضعیت داخلی است و ما آن را نمی‌دانیم؛ اما می‌توانیم با یک بار فشردن هر کلید، آن را تغییر وضعیت دهیم.

از سقف این اتاق نیز یک لامپ آویزان شده است که در ابتدا خاموش است. می‌دانیم لامپ تنها زمانی روشن می‌شود که وضعیت داخلی هر سه کلید یکسان باشد (همه در وضعیت ۱ یا همه در وضعیت ۲).

حداقل مقدار k چند باید باشد تا بتوانیم در هر حالتی با حداکثر k بار فشردن کلید لامپ را روشن کنیم؟ (k را تعداد کل فشردن دو کلید در نظر بگیرید).

الف) ۲ ب) ۳ ج) ۴ د) ۵ ه) لزوماً نمی‌توان لامپ را روشن کرد

۱۰) شکل زیر یک شهر را با ۲۴ خانه (دایره‌ها) و یک اداره‌ی پست (در مرکز) نشان می‌دهد. این شهر ۴۰ خیابان به طول ۱ دارد که هر خیابان دو محل (خانه یا اداره‌ی پست) را به یکدیگر متصل می‌کند. ۳ پست‌چی وظیفه دارند نامه‌های مردم را از اداره‌ی پست به درب خانه‌شان برسانند.

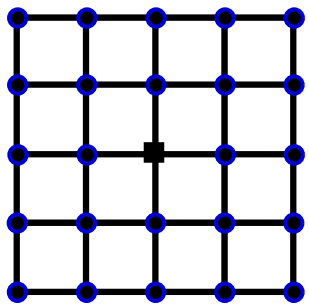

یک روز صبح ۳ پست‌چی که به اداره‌ی پست می‌روند متوجه می‌شوند برای هر خانه دقیقا یک نامه آمده است. این پست‌چی‌ها می‌خواهند طوری برنامه‌ریزی کنند که رساندن همه‌ی نامه‌ها به مقصد در سریع‌ترین زمان ممکن به پایان برسد. می‌دانیم هر پست‌چی هر خیابان مستقیم (به طول ۱) را در یک دقیقه طی می‌کند و هر پست‌چی در لحظه می‌تواند حداکثر یک نامه در دست داشته باشد.
حداقل چند دقیقه پس از شروع کار، همه‌ی نامه‌ها به مقصد می‌رسد؟

الف) ۳۹ ب) ۲۰ ج) ۴۰ د) ۲۸ ه) ۳۶

۱۱) ۲۰ دانشجو به‌فاصله‌ی ۱ متر از هم به‌ترتیب در یک صف ایستاده‌اند. هر دانشجو یک کارت دارد که بر روی آن یک عدد صحیح نوشته شده است. در امتداد این صف ۸ میز با شماره‌های ۱ تا ۸ و با فاصله‌های یک متر از هم قرار گرفته است. پشت هر میز یک استاد نشسته است و کارتی دارد که بر روی آن عدد ۱۳۸۹ نوشته شده است. (در شکل زیر a_i ها متناظر دانشجویان و b_j ها میز استادان است.)

در ابتدا، دانشجوی اول صف درست در مقابل میز شماره‌ی ۱ قرار دارد. کار در ۱۵ مرحله انجام می‌شود و در هر مرحله دو سوت زده می‌شود. با سوت اول هر مرحله، هر دانشجو که مقابل میز یک استاد قرار دارد کارتش را به آن استاد نشان می‌دهد و در صورتی که عدد کارت دانشجو کم‌تر از عدد کارت استاد باشد، آن‌ها کارت‌هایشان را باهم عوض می‌کنند. با سوت دوم هر مرحله، همه‌ی دانشجویان یک متر به جلو می‌روند.

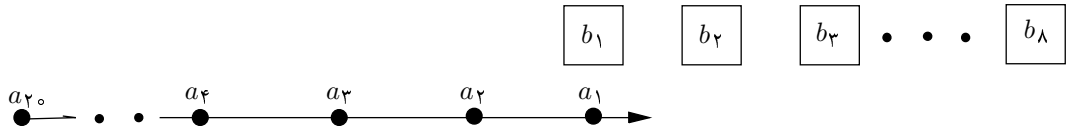

اگر عدد کارت دانشجویان به ترتیب $\langle 12, 10, 15, 8, 6, 14, 8, 9, 14, 7, 5, 20, 12, 9, 3, 8, 1, 4, 2, 13\rangle$ باشد ($a_1 = 12$)، پس از پایان ۱۵ مرحله استاد دوم چه کارتی را در اختیار خواهد داشت؟

الف) ۸ ب) ۳ ج) ۶ د) ۱۴ ه) ۵

۱۲) در راهروی نقاشی‌های ارزشمند یک موزه، n تابلوی نقاشی با شماره‌های ۱ تا n در یک ردیف کنار هم به دیوار آویخته شده‌اند. یک سارق می‌خواهد از این موزه دزدی کند. او می‌داند ارزش تابلوی i ام برابر v_i است. به دلیل نزدیک بودن تابلوها به هم، اگر سارق تابلوی شماره i را از دیوار بکند، دو تابلوی مجاور آن با شماره‌های $i-1$ و $i+1$ (در صورت وجود) پاره و بی‌ارزش می‌گردند.

هدف سارق سرقت تعدادی از تابلوهای موزه است که مجموع ارزش تابلوهای سرقتی (سود وی) بیشینه شود. $P(i)$ را برابر بیشینه‌ی سود سارق تعریف می‌کنیم در حالتی که فقط تابلوهای شماره‌ی ۱ تا i قابل سرقت هستند. در این صورت کدام رابطه‌ی زیر برقرار است؟ (فرض کنید $P(0) = 0$ و $P(-1) = 0$ قرارداد شده است. منظور از $\max(a, b)$، مقدار بیشینه‌ی a و b است)

الف) $P(i) = \max(v_i + P(i-1), P(i-2))$
ب) $P(i) = v_i + \max(P(i-1), P(i-2))$
ج) $P(i) = P(i-1) + \max(v_i, P(i-2))$
د) $P(i) = P(i-2) + \max(v_i, P(i-1))$
ه) $P(i) = \max(v_i + P(i-2), P(i-1))$

۱۳) n راننده با ماشین‌های هم اندازه به طول L می‌خواهند طوری در یک طرف خیابانی به طول ۱۳۸۹ پارک کنند که یک ماشین تازه وارد، هیچ جای پارکی به طول حداقل M در همان طرف خیابان نداشته باشد. منظور از جای پارک فاصله‌ی بین دو ماشین متوالی، ویا فاصله‌ی بین ابتدا یا انتهای خیابان با نزدیک‌ترین ماشین است. در کدام یک از گزینه‌های زیر n راننده به هدف خود نمی‌رسند؟ (در هر گزینه (n, L, M) داده شده است)

الف) $(199, 1, 6)$
ب) $(99, 3, 12)$
ج) $(9, 50, 105)$
د) $(4, 100, 248)$
ه) $(299, 1, 3)$

۱۴) ۲۰ سکه با شماره‌های ۱ تا ۲۰ و وزن‌های متفاوت در اختیار داریم، ولی وزن هیچ یک از سکه‌ها را نمی‌دانیم. به صفی از سکه‌ها که از چپ به راست چیده شده‌اند «مرتب» می‌گوییم اگر هر سکه از سکه‌ی سمت راستش سبک‌تر باشد. دستگاه مرتب‌سازی در اختیار داریم که در هر بار استفاده ۱۰ سکه را می‌گیرد و صف مرتب آن‌ها را در خروجی تحویل می‌دهد. حداقل مقدار k چند باید باشد که در هر حالتی با حداکثر k بار استفاده از دستگاه بتوانیم صف مرتب همه‌ی سکه‌ها را ایجاد کنیم؟

الف) ۸ ب) ۶ ج) ۹ د) ۵ ه) ۷

۱۵) در یک لیگ فوتبال ۸ تیم حضور دارند. هر دو تیم دقیقاً یک بار با هم بازی می‌کنند، هر برد برای برنده ۳ امتیاز و هر مساوی برای هر دو تیم ۱ امتیاز دارد ولی باخت امتیازی ندارد. در پایان مسابقات تیم‌ها در جدول رده‌بندی بر اساس مجموع امتیازشان مرتب می‌شوند، و اگر چند تیم امتیاز برابر کسب کنند بر اساس ترتیب دل‌خواهی در رده‌های متوالی جدول قرار می‌گیرند. می‌دانیم هر تیم حداقل ۱ برد، حداقل ۱ باخت و حداقل ۱ مساوی دارد. حداکثر اختلاف امتیاز تیم اول و سوم جدول رده‌بندی چند امتیاز می‌تواند باشد؟

الف) ۹ ب) ۸ ج) ۱۰ د) ۱۲ ه) ۱۱

۱۶) یک الگوریتم بر روی متغیرهای n، b، s و r عملیات زیر را انجام می‌دهد:

۱) مقدار n را به‌عنوان ورودی بگیر.
۲) مقدار b و s را برابر ۰ قرار بده.
۳) باقی‌مانده‌ی تقسیم n بر ۲ را در r بریز.
۴) اگر مقدار r با مقدار b متفاوت بود مقدار s را یک واحد افزایش بده.
۵) مقدار r را در b بریز.
۶) مقدار خارج قسمت تقسیم n بر ۲ را پیدا کن. این مقدار را در n بریز.
۷) اگر مقدار n بیش‌تر از ۰ بود به مرحله‌ی ۳ برو.
۸) مقدار s را در خروجی چاپ کن.

اگر این الگوریتم را یک بار برای ورودی $n = ۱$، یک بار برای ورودی $n = ۲$، ...و یک بار برای ورودی $n = ۱۲۸$ اجرا کنیم، بیش‌ترین مقداری که در حین این ۱۲۸ اجرای مستقل در خروجی چاپ می‌شود چند است؟

الف) ۹ ب) ۶ ج) ۸ د) ۷ ه) ۵

۱۷) الگوریتم زیر مقدار متغیرهای $a_۱$، $a_۲$، $a_۳$ و $a_۴$ را از ورودی می‌گیرد، از متغیرهای m و s استفاده می‌کند و مقدار s را در خروجی چاپ می‌کند:

۱) مقدار s را برابر ۰ قرار بده.

۲) مقدار m را برابر مقدار $a_۱$ قرار بده.

۳) کار زیر را یک بار برای $i = ۲$، یک بار برای $i = ۳$ و یک بار برای $i = ۴$ انجام بده:

اگر مقدار a_i از مقدار m بیش‌تر است: مقدار a_i را در m بریز و هم‌چنین به مقدار s یک واحد اضافه کن.

۴) مقدار s را در خروجی چاپ کن.

مثلاً برای ورودی $\langle a_۱, a_۲, a_۳, a_۴ \rangle = \langle ۱, ۳, ۲, ۴ \rangle$ مقدار ۲ در خروجی نوشته می‌شود چرا که شرط سطر سوم تنها برای $i = ۲$ و $i = ۴$ برقرار می‌شود.

می‌دانیم اعداد ۱ تا ۴ را می‌توان به $۴! = ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱ = ۲۴$ حالت مختلف در متغیرهای $a_۱$ تا $a_۴$ قرار داد.

فرض کنید برای تمام این ۲۴ حالت، برنامه‌ی بالا را اجرا می‌کنیم تا ۲۴ عدد در خروجی نوشته شود. حاصل‌جمع این ۲۴ عدد چند است؟

الف) ۳۲ ب) ۲۶ ج) ۴۸ د) ۳۶ ه) ۳۰

۱۸) ۶ لامپ با شماره‌های ۱ تا ۶ در یک ردیف قرار دارند. عمل $P(k)$ (که $۱ \le k \le ۶$) وضعیت تمام لامپ‌هایی که شماره‌ی آن‌ها مضرب k است عوض می‌کند (از روشن به خاموش و از خاموش به روشن). مثلاً $P(۲)$ لامپ‌های شماره‌ی ۲، ۴ و ۶ را تغییر وضعیت می‌دهد و $P(۵)$ فقط وضعیت لامپ شماره ۵ را عوض می‌کند.

مریم وظیفه دارد که وضعیت اوّلیه‌ی لامپ‌ها را تعیین کند و سپس عمل‌های $P(۱)$، $P(۲)$، ... تا $P(۶)$ را به همین ترتیب انجام بدهد. با این کار او ۷ صحنه از لامپ‌ها خواهد داشت: وضعیت اولیه، وضعیت بعد از انجام $P(۱)$، وضعیت بعد از $P(۲)$، ...و وضعیت بعد از $P(۶)$.

امتیاز هر صحنه برابر تعداد لامپ‌های روشن در آن صحنه است. مریم می‌خواهد طوری وضعیت اولیه‌ی لامپ‌ها را تعیین کند که مجموع امتیازهای این ۷ صحنه بیشینه شود. این مقدار بیشینه چند است؟

الف) ۲۹ ب) ۲۴ ج) ۳۶ د) ۲۱ ه) ۱۷

۱۹) جدول A به صورت زیر داده شده است:

۲	۱	۴	۳	۱۱
۵	۴	۶	۱	۶
۱	۲	۳	۱۰	۲
۶	۹	۳	۲	۸
۱	۵	۲	۸	۵

می‌خواهیم در یک جدول ۵×۵ دیگر به اسم B، مقادیر ۱ تا ۲۵ را، هر کدام دقیقاً یک بار، به‌گونه‌ای قرار دهیم که مقدار S کمینه شود. مقدار S به‌صورت زیر به دست می‌آید:

جدول A و B را روی هم قرار می‌دهیم. در هر خانه دو مقدارِ روی هم قرار گرفته از جدول A و B را در یک‌دیگر ضرب می‌کنیم تا ۲۵ عدد جدید به دست آید. مجموع ۵ عدد جدید هر سطر را جلوی آن سطر می‌نویسیم. S برابر کوچکترین عدد از میان اعداد جلوی سطرها است.

به‌عنوان مثال اگر مقادیر خانه‌های B معادل جدول ۵×۵ تعیین شود، اعداد قرار گرفته در مقابل هر سطر برابر جدول ۱×۵ زیر می‌گردد و مقدار S برابر ۱۷۳ خواهد بود:

۱	۱۹	۴	۵	۲۰	۲۷۲
۱۳	۱۲	۲	۶	۷	۱۷۳
۹	۳	۸	۱۴	۲۱	۲۲۱
۱۸	۱۱	۱۰	۱۵	۲۲	۴۴۳
۲۵	۱۷	۱۶	۲۴	۲۳	۴۴۹

مقدار کمینه‌ی S به ازای تمام حالت‌های مختلف جدول B چقدر است؟

الف) ۳۵ ب) ۴۱ ج) ۲۹ د) ۴۶ ه) ۵۴

۲۰) ۲۴ طراح در جلسات طرح سوال یک آزمون شرکت کرده‌اند و هریک از آن‌ها تعدادی (بیش از صفر) سوال طرح کرده است. در پایان کار سه شرط زیر می‌بایست برقرار باشد:

- (شرط اطمینان) هر سؤالِ طرح شده، باید دقیقاً توسط سه نفر دیگر (غیر از طراح آن سؤال) «بازبینی» بشود.
- (شرط عدم تبانی) هیچ طراحی نمی‌تواند بیش از یک سوال از یک طراح دیگر را بازبینی کند.
- (شرط عدالت) به‌ازای هر دو طراح A و B، اگر A یکی از سؤالات B را بازبینی می‌کند B نیز باید دقیقاً یک سؤال از A را بازبینی بکند.

حداکثر تعداد سؤالات طرح شده چقدر می‌تواند باشد به‌طوری که تمام شرایط فوق نیز برقرار شود؟

الف) ۱۹۲ ب) ۱۶۸ ج) ۲۴ د) ۹۲ ه) ۹۶